July અભ્યાસક્રમ ૮

શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

C/o. શાહ ગોવિંદજી વીરમ, ફેક્ટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંઢા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧

સમ્યગ્જ્ઞાન પરિચય

Answer - Sheet

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆ 8

એનરોલમેન્ટ નંબર 8 ગામ ____________

વિદ્યાર્થીનું નામ ____________

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	હુંડક સંસ્થાણ
(૨)	જમાણવાર
(૩)	કર્તવ્ય
(૪)	શક્તિમાન
(૫)	અસંઘયણી
(૬)	કંદર્પ
(૭)	સવંત્સરી પ્રતિક્રમણ
(૮)	આસ્તિત્વ
(૯)	વિરતિ ધર્મની
(૧૦)	લોકપાલ દેવો
(૧૧)	સંઘયણ
(૧૨)	મહાહિમાલય
(૧૩)	પરાઘાત નામ કર્મ
(૧૪)	શાશ્વત
(૧૫)	દુર્ભાગ્ય નામ કર્મ
(૧૬)	વૈશાખ સુદિ અગિયારસ
(૧૭)	વક્ર - વિગ્રહગતિ
(૧૮)	સાત્વિક
(૧૯)	અનર્થદંડ
(૨૦)	સાદી સંસ્થાન

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	સાંવત્સરીક પ્રતિક્રમણ
(૨)	સંદ્રરૂપ
(૩)	વિહાયોગતિ
(૪)	અચલજાતા
(૫)	અપ્રત્યાખ્યાનાવરણીય
(૬)	પરાઘાત
(૭)	માહણસિંહ
(૮)	મૌખર્ય
(૯)	અતિક્રમણ
(૧૦)	આભિયોગિક
(૧૧)	દહેવટહું
(૧૨)	સંયુક્તા -ધિકરણ
(૧૩)	પુજ્યપાય
(૧૪)	સમચતુરસ્ત્ર
(૧૫)	ગુરૂ વંદન

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	સર્વ પ્રાણીઓને
(૨)	છ પ્રકારે
(૩)	કાળો
(૪)	મનોહર
(૫)	કાળો
(૬)	શ્વાસોશ્વાસ
(૭)	સારા પરાક્રમવાળો
(૮)	પોતાનું આયુષ્ય
(૯)	સોળ સરોવરો
(૧૦)	લલાટથી
(૧૧)	મીઠો (મધુર)
(૧૨)	તત્વ
(૧૩)	ઠંડો
(૧૪)	વીણા
(૧૫)	સંસ્થાન
(૧૬)	મર્કટ
(૧૭)	એકઠી થયેલી
(૧૮)	ઝરણાઓ
(૧૯)	નારાચ
(૨૦)	જેના

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૭	(૬)	૨
(૨)	૧૦	(૭)	૯
(૩)	૬	(૮)	૫
(૪)	૧	(૯)	૩
(૫)	૮	(૧૦)	૪

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	૮
(૨)	૧૦૮
(૩)	૨૦૦૦
(૪)	૪
(૫)	૪ મહિના (૧૨૦ દિવસ
(૬)	૩
(૭)	૫૨૬ ૬/૧૯
(૮)	૧૦
(૯)	૧૦
(૧૦)	૨૨૧૨ ૭/૯

પ્રશ્ન-૬ ✓ કે X / પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર

	પ્રશ્ન-૬ ✓ કે X		પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર
(૧)	✓	(૧)	૧૮
(૨)	X	(૨)	૨૪
(૩)	X	(૩)	૧૩
(૪)	✓	(૪)	૨૧
(૫)	X	(૫)	૧૯
(૬)	✓	(૬)	૨૩
(૭)	✓	(૭)	૧૦
(૮)	X	(૮)	૭
(૯)	✓	(૯)	૧૬
(૧૦)	X	(૧૦)	૪

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

રીમાર્ક ____________ તપાસનારની સહી ____________

प्रश्न - ८

૧. દેહની આકૃતિ - આકાર તે સંસ્થાન કહેવાય છે. તેના છ પ્રકાર છે, ન્યગ્રોધપરિમંડલ સંસ્થાન - નાભિથી ઉપરના અવયવ સુંદર અને સંપૂર્ણ હોય જ્યારે નાભિથી નીચેના અવયવ હીનાધિક હોય. તેવી શરીરાકૃતિ ન્યગ્રોધપરિમંડલ સંસ્થાન કહેવાય છે. જ્યારે એવી શરીરાકૃતિ આપનાર કર્મ ન્યગ્રોધ સંસ્થાન નામ કર્મ છે.

૨. અચલભ્રાતા ને શંકા હતી કે આત્મા સિવાયનુ પુણ્યપાપ વગેરે જુદુ કાંઈ જ નથી. શુભ કર્મ વડે જીવ પુણ્યશાળી થાય છે અને અશુભ કર્મ વડે જીવ પાપી થાય છે. આ વેદપદોથી પુણ્યપાપની સિદ્ધિ થાય છે. જગતમાં રાજા, મહારાજાઓ શ્રેષ્ઠિઓ વગેરે સુખી દેખાય છે. તે બધા પૂર્વે કરેલા પુણ્યથી જ તેવા થયેલા છે. આ વાત પુણ્યના અસ્તિત્વની સિદ્ધી કરે છે. તથા જગતમાં ઘણા આત્માઓ ઘણી રીતથી દુઃખી દેખાય છે, એ બધા પૂર્વે કરેલા પાપથી દુઃખી થયેલા છે. તેથી એ વાત પાપના અસ્તિત્વને સિદ્ધ કરે છે એટલે, તારે આ બધું વિચારીને પુણ્ય અને પાપના અસ્તિત્વ વિષે શંકા કરવી ~~નથી~~ નહી પ્રભુના મીઠા વચનથી અચલભ્રાતનુ સંશય નાશ પામે છે.

3. અનાદિ કાળથી સંસાર સાગરમાં પરિભ્રમણ કરતો આ જીવ સદા - સર્વદા - સર્વત્ર, સ્વ માટે પર માટે, પોતાની ફરજ મા અથવા ફરજ વિના પાપ કર્મ બાંધતો જાય છે. અને તેથી આત્મા, હંડાઈને દુર્ગતિમાં દુઃખ - દર્દ અને દુર્ભાગ્યને પામતો રહે. જીવ ઘણીવાર બેની સાથે પોતાને લેવા - દેવા નથી એવી પ્રયોજન વિનાની પ્રવૃત્તિ કરે છે. એનાથી બંધાતા કર્મ અને એના દ્વારા ભોગવવા પડતા કટુ વિપાક તે અનર્થ દંડ છે. અનર્થ દંડ વિના જીવન જીવી શકાય છે. પાપથી બચી શકા છે. માટે પ્રભુએ અનર્થ દંડનો ત્યાગ કરવાની વાત જણાવી છે. જે જીવ અનર્થ દંડથી વિરામ પામીને આત્માને સંભવિત પાપ કર્મથી મુક્ત રાખે છે. તે ખરેખર ધન્ય છે.

૪. આભિયોગિક એટલે સેવક, દાસ, નોકર આ આભિયોગિક દેવો તિર્યગ્જૃંભક વ્યંતર જાતિના દેવો છે. વૈતાઢ્ય પર્વત ઉપર યોજન જઈએ એટલે વિદ્યાધર મનુષ્યોની શ્રેણીઓ છે. ત્યાથી હજી ૧૦ યોજન ઉપર જઈએ ત્યા ૧૦ યોજન પહોળાઈવાળી બન્ને બાજુ ...ર ભૂમિવાળી મેખલાઓ આવે છે, એન ઉપર દેવોના ભવનો છે, મેરુ પર્વતની દક્ષિણ તરફની મહાવિદેહની ૧૬ અને ભરતક્ષેત્રની ૧ એ વિજયના વૈતાઢ્ય પર્વત ઉપર સૌધર્મેન્દ્રના લોકપાલના આભિયોગિક દેવોના રહેવાના સ્થાન છે, તેમજ મેરુ પર્વતની ~~ઉત્તર~~ ઉત્તર તરફ વિદેહની ૧૬ અને ઐરાવત ક્ષેત્રની ૧ એ ૧૭ વિજયના વૈતાઢ્ય પર્વત ઉપર ઈશાનેન્દ્રના લોકપાલના આભિયોગિક દેવોના રહેવાના સ્થાન છે ... જાતિના લોકપાલ દેવો સાથે સંબંધ ધરાવતા આ દેવો છે. એવી રીતે ૬૮ વિદ્યાધર મનુષ્યની અને ૬૮ આભિયોગિક દેવોની એમ કુલ ૧૩૬ શ્રેણીઓ છે.

૫. ~~પ્રમાદના~~ પ્રમાદના વશથી સ્વસ્થાનથી જે પરસ્થાનમાં જવાનું થયું હોય ત્યાંથી ફરીને સ્વસ્થાનમાં પાછા ફરવું તે પ્રતિક્રમણ કહેવાય છે. પ્રતિક્રમ...સિક આદિ પાંચ ભેદવાળુ છે. ① દિવસને અંતે જે કરાય, દિવસ દરમ્યાન જે અશુભ યોગોમાં પ્રવૃતી થઈ હોય એની ~~નિ~~ નિવૃત્તિરૂપ જે પ્રતિક્રમણ કરાય ...વસિક પ્રતિક્રમણ કહેવાય ② ~~રા~~ રાત્રીને અંતે જે કરાય, રાત્રી દરમ્યાનજે અશુભ યોગોમાં પ્રવૃત્તિ થઈ હોય તેની નિવૃત્તિરૂપ તે રાઈ પ્રતિક્રમ... પક્ષને અંતે જે, પક્ષ દરમ્યાન જે અશુભ યોગોમાં પ્રવૃત્તિ થઈ હોય એનાથી પાછા ફરવાની નિવૃત્તિરૂપ જે ક્રિયા કરાય તે પક્ખી પ્રતિક્રમણ ...ચાર માસને અંતે જે કરાય, ચાર માસ દરમ્યાન જે અશુભ યોગોમાં પ્રવૃતી થઈ હોય ત્યાંથી પાછા ફરવા માટે ચોમાસી પ્રતિક્રમણ ⑤ વર્ષને અંતે કરાય --- વર્ષ દરમ્યાન જે અશુભ યોગોમાં પ્રવૃત્તિ થઈ હોય ત્યાંથી પાછા ફરવાની નિવૃત્તિરૂપ જે ક્રિયા કરાય છે તે સાંવત્સરીક પ્રતિક્રમણ